

sene mente, at naar man fastholdt Forholdet 1 til 4, var der ikke flere Ulemper derved, end at det gamle System fremdeles kunde staa sin Prøve. Paa den anden Side var Tilhængerne af Valg i større Kredse af den Mening, at naar man fik Sikkerhed for, at Forholdstalsvalgmaaden i nogen Grad gjorde sig gældende, og endvidere, at Omraaderne blev delt i 3, fik man et Surrogat, der sikrede, at Vælgerne i store Dele af Landet ikke afgav deres Stemme uden at faa nogen som helst stedlig Repræsentation. Jeg vil i Virkeligheden tro, at Stillingen nu er uforandret fra, hvad den var i 1915. Men dette forrykkes ved det foreliggende Lovforslag. Man foreslaar en Mængde flere Suppleringsmandater, og derved gennemhulles i Virkeligheden hele det System, man oprindeligt var inde paa. Enhver ved, at dette med Makkere rundt omkring i Kredse volder Ulemper; enhver ved ogsaa, at jo mere dette bliver ført ud i Livet, jo flere Kredse der faar Makkere, des større bliver Udsigterne til, at der bliver en ensidig lokal Repræsentation for en stor Række Kredse og en dobbelt Repræsentation for en stor Række Kredse fremfor andre. Det er jo klart, at bliver man ved med at udvikle dette System saaledes, at man kommer ind paa at have et ubegrænset Antal Rigsdagsmænd — en Tanke, jeg ikke tror kan gennemføres paa Rigsdagen, en Tanke, Folket vil sætte sig imod, og som ogsaa vil være i høj Grad upraktisk af Hensyn til det politiske Arbejde —, vil mange Tilhængere af Enmandskredse sige som saa: Naar man skal udvikle hele Systemet i den Grad, er det saa rimeligt at blive ved det System? Er det saa ikke nødvendigt at gaa over til et andet System? Og Tilhængerne af Valg i Amtskredse vil sige som saa: Nej, naar det skal være saadan, forlanger vi Valg i Amtskredse gennemført. Der rejser sig ogsaa vedrørende Valg i større Kredse mange andre Spørgsmaal, saaledes Spørgsmaalet om, hvorledes Opstillingen skal være, om ikke de store Kredse indenfor et Amt faar for store Fordele, naar Kredsen skal opstille. Der rejser sig Spørgsmaalet om, hvorledes Vælgerne Frihed kan betrygges, om man skal bruge det ene eller det andet System, det engelske System, det franske System

eller det svejtsiske System. Naar vi kommer til den endelige Ordning, rejser der sig ogsaa Spørgsmaalet om Mandaternes Fordeling, om det Hensyn, der skal tages til den grundlovmæssige Bestemmelse om Befolkningstætheden.

Jeg vil her gerne sige et Par Ord om Hovedstadens Repræsentation. Man siger — saa vidt jeg hørte, blev det ogsaa sagt i Gaar af det ærede 10de Medlem for Hovedstaden (Borgbjerg) —: Vi forlanger, hvad vi skal have talmæssigt, mere forlanger vi ikke, saa har vi Indflydelse lig med de andre i vort politiske Liv. Nu nikker det ærede Medlem, men det er en ganske forkert Betragtning, det maales Indflydelsen i vort offentlige Liv ikke ved. Det vilde være smaaligt, hvis man fra Hovedstadens Side ikke vilde erkende, at den Omstændighed, at Regering og Rigsdag er herinde, at den Omstændighed, at den ministerielle Administration er herinde, faktisk i vort offentlige Liv paa forskellige Maader giver Hovedstaden en Indflydelse og en Lettelse, og det vilde være rimeligt, om den fuldt ud var med til at tage alle de praktiske Hensyn, som Livet kræver, naar vi skal have en praktisk Valgordning her i Landet. Spørgsmaalet om at gaa over til Valg i Enmandskredse i Hovedstaden er ogsaa et af de Spørgsmaal, der kan undersøges i en saadan Kommission, men jeg finder, det vilde være et Tilbage-skridt; vi fra vor Side finder, at det er naturligt at blive ved den Ordning, vi nu har, og det er saa meget mere naturligt og rimeligt at gøre det ved de politiske Valg, som man ikke en Gang ved Valg til Borgerrepræsentationen er gaaet over til nogen lokal Deling. Saaledes rejser der sig mange Spørgsmaal, ogsaa Spørgsmaalet om Brøkernes Anvendelse, som Ministeren talte om, og alle disse mange Spørgsmaal baade om Systemerne og Enkelthederne kræver en saadan Overvejelse, at det er naturligt, at man gaar til at overveje dem i en Kommission, saaledes at Folket kan faa alle Opklaringer og Undersøgelser tilvejebragt og Sagerne drøftet, inden Rigsdagen gaar til at træffe den endelige Afgørelse.

I sin Forelæggelsestale nævnede Ministeren, at den Ordning, vi nu har, har vakt Interesse rundt omkring. I England